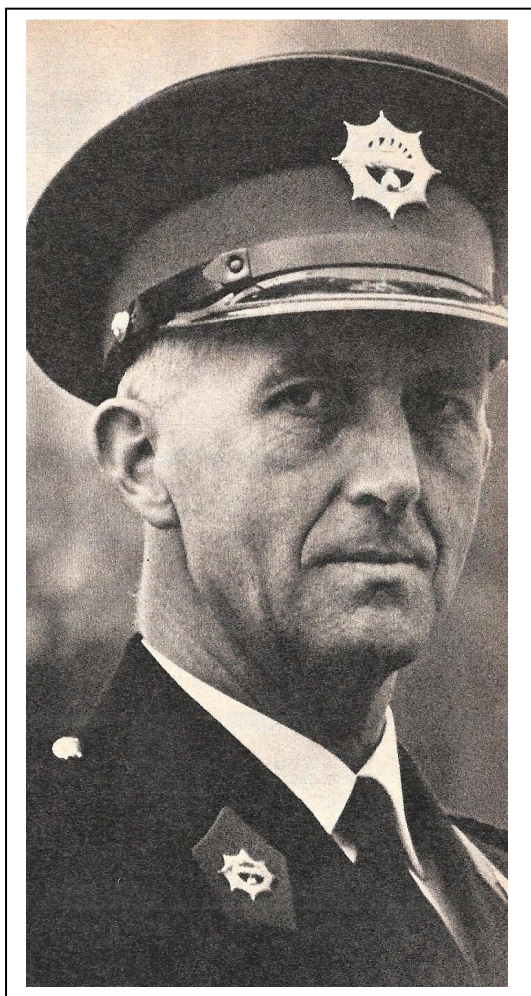

Opperwachtmeester Nico De Jong: idealist, lastige horzel of klokkenluider?

Hoe een telg uit de eeuwenoude Dreumelse familie De Jong(h) zich door eerlijk en integer gedrag de ergernis en weerstand van de politieleiding en justitie op de hals haalde, maar grote waardering kreeg van collega's, plaatsgenoten en politici.

Opperwachtmeester Nico de Jong was een klokkenluider avant-la-lettre in de Nederlandse samenleving tussen 1960 en 1980.

Het gezag en de macht van kerk en elite was toen nog onaantastbaar. Kritisch denken en tegenspraak waren "not done". Maar het democratisch en emancipatorisch denken begon langzaam tot bloei te komen. Dankzij moedige individualisten.

De media gaven deze nieuwe ontwikkelingen in de samenleving een podium. En volgden daarom ook met grote interesse, wat bekend is geworden als, "De Zaak Opper de Jong".

De Jong's strijd eindigde zoals bij bijna alle klokkenluiders: hij trok als functionaris aan het kortste eind. De lange arm van het "Old Boys Network", een hardnekkig fenomeen in elke samenleving, maakte Opper De Jong kansloos .

Na zijn eervol ontslag was Nico de Jong aangeslagen en diep teleurgesteld in het Nederlandse rechtssysteem. Maar zijn veerkracht en strijdlust bleven, zonder rancune, onverminderd groot.

Anders dan menig klokkenluider, kwam Nico de Jong financieel en moreel ongeschonden uit de strijd. Hij stapte in de politiek om zijn strijd voor een eerlijke en rechtvaardige samenleving voort te zetten. Hoge ambtenarencolleges rehabiliteerden hem na verloop van jaren.

Nico de Jong werd gekozen in de gemeenteraad en voorgedragen als kandidaat voor de 2^e Kamer.

Dit is een extra uitgave in de serie familieverhalen rondom de Dreumelse familie De Jong(h).
Onderzoek, teksten en uitvoering

WILLEM HOL

's-Hertogenbosch: oorspronkelijke uitgave februari 2015/ herschreven mei 2016.

De Dreumelse familie De Jong(h).

Nico de Jong werd geboren in Dreumel op 16 april 1919 en overleed in Herten op 08 mei 1997. Hij was opperwachtmeester in Herten en daarna gemeenteraadslid en wethouder in Herten/ Roermond. Zijn Dreumelse voorouders waren schippers, planters en landarbeiders. Generaties lang hebben zij gewoond en gewerkt in een gebied, geklemd tussen de grillige Maas en Waal. De voortdurende strijd die zij en de andere rivierbewoners in het rivierengebied tegen het water moesten leveren vormden hun karakters en kijk op het leven. Over de De Jong(h)'s werd in Dreumel gezegd: “...*het zijn eigenzinnige mensen met een zeer goed geheugen.*” Maar Nico de Jong had méér: hij was alert, onverzettelijk en onbevreesd. (1)

Opperwachtmeester Nico De Jong.

In 1965 werd wachtmeester Nico de Jong als postcommandant geïnstalleerd in Herten. Voor het gemeentebestuur en de Hertense bevolking bleek hij snel een zeer gewaardeerde en bewonderde wetshandhaver. Totdat zijn plicht hem in conflict bracht met zijn superieuren. Zijn consequente, oprechte en moedige handelswijze kwam van de een op de andere dag in het teken van strijd te staan. Hij werd abrupt overgeplaatst. Wat begon als een geïsoleerd, lokaal conflictje, groeide uit tot een flinke beroering in de toenmalige gesloten gelederen van politie, justitie en de politiek. Opper De Jong's strijd raakte bekend omdat mediajournalisten in zijn zaak een nieuwsfeit zagen dat het algemeen belang diende. En zo kreeg De Jong's strijd landelijke aandacht, die bekend werd onder de naam: “De zaak Opper de Jong”. Ondanks zijn eenvoudige afkomst bracht Nico de Jong het van marechaussee tot opperwachtmeester en vervolgens van gemeenteraadslid tot wethouder van het Limburgse dorpje Herten. De Jong bezat als politieagent een lastige karaktertrek: hij kon misstanden in het opsporings- en vervolgingssysteem van zijn werkgever niet stilzwijgend aan zich voorbij laten gaan. Ook niet als het zijn superieuren, notabelen of hooggeplaatsten betrof. Door zijn werkinstelling maakte hij zoveel indruk op zijn PvdA-partijgenoten van het gewest Limburg dat hij als kandidaat voorgedragen werd voor de Tweede Kamer. Ondanks zijn populariteit bij een groot deel van de plaatselijke bevolking kon zijn inzet als politiebeampte niet door alle hooggeplaatste burgers gewaardeerd worden. Dat laatste deed hem uiteindelijk de das om. Hieronder het opmerkelijke verhaal: hoe bekeuringen door een plichtsgetrouwe verbalisant vanwege wegstromend gier en een verouderde jachtvergunning misstanden bij politie en justitie kunnen openbaren en uiteindelijk de verbalisant zelf de kop kan kosten.

Voor de wet is elke burger gelijk.

Nico de Jong was opgeleid bij het Korps Marechaussee. Voordat hij in Herten werd gestationeerd had hij op andere plaatsen de functie van wetshandhaver met veel waardering uitgeoefend. Daarover zal hij later zeggen (2): “*Elders heb ik nooit moeilijkheden ondervonden en werd ik geprezen om mijn optreden zonder onderscheid te maken tussen hoog en minder hooggeplaatste burgers. Maar daar woonden geen machtige burgers*”. Op 1 mei 1965 werd hij in de rang van opperwachtmeester tot postcommandant benoemd bij het korps Rijkspolitie in het Limburgse dorp Herten, dat tegen de stad Roermond aanligt. De bevolking aldaar leerde Opper De Jong spoedig kennen als: toegankelijk, onomwonden oprecht, begiftigd met een goed geheugen en een sterk rechtvaardigheidsgevoel. Hij kon zijn taak als wets- en ordebewaarder in het dorpje goed combineren met zijn sociale betrokkenheid. Hij huldigde het principe dat voor hem bij de uitvoering van zijn taak iedereen voor de wet gelijk was. Deze opstelling werd ook bij de Hertense bevolking zeer op prijs gesteld. Na enige jaren daar gewerkt te hebben kwam De Jong in aanvaring met burgers die feodaal gedrag vertoonden. Over zijn eerste ervaringen hiermee zei De Jong in het Vrije Volk

van 30 april 1969: *“Steeds weer ging het rode potlood in mijn processen-verbaal tegen de plaatselijke machthebbers”*. Opper Nico de Jong had al eerder, in andere nabijgelegen Limburgse plaatjes, te maken gehad met belemmeringen bij de wetshandhaving, maar in Herten waren het geen incidenten meer. Ook collega’s trokken aan de bel. Zij klaagden over privilège-gedrag en het frustreren van de rechtsgang. Het gegeven: *“Voor de wet is elke burger gelijk”* of *“Bekeuringen worden uitgedeeld zonder aanzien des persoons”* bleek in de praktijk helaas niet voor iedereen te gelden. Soms zelfs een farce.

Nico De Jong zoekt de openbaarheid.

Op een gegeven moment vond Opper De Jong de tijd rijp om zijn ervaringen en die van collega’s op schrift te stellen om zo ook collega’s in den lande te kunnen bereiken. Hij schreef enige artikelen voor het vakblad ‘De Katholieke Politieambtenaar’ van de R.K. Politiebond ‘St. Michael’. Zijn bekendste artikel werd (3) *“Bedriegt de gierigheid de wijsheid?”*. Zijn artikelen leverden hem veel voorstanders op bij zijn collega’s, maar wekte daarentegen grote wrevel bij zijn superieuren. De behoefte aan inspraak en democratie op de werkplek begon pas in de zestiger jaren schoorvoetend geaccepteerd te worden in Nederland. De vakbonden speelden hierbij een grote rol. In de strakke hiërarchie van de rijkspolitie (waar ook nog een machocultuur opgeld deed) was dit een uiterst moeizaam streven. Zeker in regio’s waar, mede door de R.K. Kerk, feodale praktijken nog volop floreerden. Voor Opper de Jong brak een periode aan waarin zijn proces-verbalen aan personen, die er een eigenzinnige opvatting over wetshandhaving op na hielden, een dramatische rol gingen spelen. De oprechte wetshandhaver begon de macht van invloedrijke personen te ervaren. Tegenwerking, laster en intimidatie werd zijn deel en niet alleen van de zijde van zijn superieuren maar ook van plaatselijke notabelen.

Vanaf zijn publicaties in het politievakblad en zijn verbalen tegen de dorpsnotabelen begon De Jong’s langdurige strijd voor een integere takenuitvoering van de politie in het algemeen en de rehabilitatie van zijn eigen persoon in het bijzonder. Op 30 april 1969 gaf Opper De Jong in dagblad Het Vrije Volk een kijkje in de dorps sfeer die hij aantrof niet lang na zijn benoeming: *“... en men vond het bijzonder van mij dat ik hier tegen een grootgrondbezitter een proces-verbaal durfde op te maken. Bij één van diens pachters liep namelijk de gier uit de mestvaalt zo over straat. Iedereen moest er doorheen baggeren. Van een boer hoorde ik, dat dit al twintig jaar zo was. Die boer heeft me nog gewaarschuwd: “Ik ben benieuwd hoelang je nog in Herten blijft”. In het dorp stonden ze er versteld van, waar ik de moed vandaan haalde. Want ze zijn hier als de dood voor de grootgrondbezitter en zijn rentmeester”*. Duidelijk is dat het werkklimaat in De Jong’s standplaats steeds meer onder druk kwam te staan. Er werden diverse pogingen ondernomen om hem weg te krijgen. Maar aangezien hij tot ieders tevredenheid zijn politiewerkzaamheden had uitgevoerd, was er tegen hem geen enkele reden tot ontslag aan te voeren. De Jong in Het Vrije Volk van 25 september 1969: *“Men kwam in die tijd niet verder dan een 1^e aantekening op mijn conductestaat in de vorm van een ernstige ontevredenheidsbetuiging.”*

De overplaatsing.

Uiteindelijk vonden zijn superieuren een “*escape*”. En op 1 november 1968 werd De Jong’s functie van opperwachtmeester in Herten opgeheven en overgeheveld naar Baexem. Officieel heette het: gepromoveerd tot staffunctionaris bij de Politieopleiding. Doch De Jong voelde zijn overplaatsing als een regelrechte degradatie. Hij was ontzet. Werkweigering was voor hem geen optie, daarom richtte hij zijn hoop op de rechtspraak en vocht zijn “promotie” aan. Verschillende zaken heeft hij aangespannen voor het Ambtenarengerecht en de Roermondse Rechtbank. Herten had door de overplaatsing van “hun opper” ineens geen politiefunctionaris meer. De burgemeester kon geen vervanger aanstellen omdat De Jong’s zaak door enige Kamerleden bij de Klachtencommissie van de 2e Kamer was aangemeld. Over Opper De Jong zei de burgemeester (4): *“Ik kan moeilijk een oordeel vormen; daarvoor ben ik hier nog te kort. Wél kan ik me voorstellen, dat in een kleine gemeente als Herten de situatie wel eens enigszins scheef kan komen te liggen, als een man, die het halve dorp in eigendom heeft, een proces-verbaal krijgt”*. Pas enige maanden later kon de burgemeester op zaterdag 18 augustus 1969 een vervanger aanstellen. Minister Polak van justitie antwoordde op 29 mei 1969 schriftelijk dat verstoorde verhoudingen en verlies aan vertrouwen de basis vormden van De Jong’s overplaatsing. Polak nam de gevolgen maar niet de oorzaak van het conflict als uitgangspunt van zijn betoog. Toen wist Opper De Jong wat hem te doen stond: rechtsherstel te bewerkstelligen door zijn overplaatsing naar Baexem aan te vechten. Hij ging in beroep en spande een procedure aan bij het Ambtenarengerecht.

De diverse media komen in actie.

Een ondergeschikte die het aandurfde om zijn superieuren aan te klagen. De hoofdredacties van de media zullen zich in de handen gewreven hebben, toen zij lucht kregen van de Hertense affaire. Feit is dat alras journalisten op pad werden gestuurd om met de beste “*scoop*” thuis te komen. Zo kreeg de zaak Opper de Jong landelijke bekendheid. Ook het Limburgs Dagblad volgde de zaak op de voet. Op een dag bracht deze krant een uitgebreid artikel over de *fanmail* die De Jong ontvangen had. Vele collega’s, oud-collega’s, familie van onbekende collega’s en zelfs gewone burgers hadden gereageerd door naar de pen te grijpen. De krant kopte (5): *“Roermond, 24 juni: ‘VELEN STEKEN OPPER DE JONG EEN HART ONDER DE POLITIERIEM’*. De vele reacties toonden aan dat er nogal wat gevoelige snaren geraakt waren door “De zaak Opper de Jong”. *“Volhouden mijnheer De Jong. Eerlijkheid gaat boven alles. U hebt zeker veel mensen achter u. Recht moet wedervaren”*. De krant vervolgde: *“De fanmail voor opper De Jong komt uit alle streken van het land. Nogal wat oud-collega’s en collega’s van de opper rakelen in brieven gelijksoortige geschiedenissen op waardoor ook zij denken uit de politiedienst te zijn gerangeerd of op andere wijze menen de dupe te zijn geworden”*. Sommige reacties waren hartverwarmend, andere zeer schrijnend. Een oud-collega uit Amersfoort die naar eigen zeggen door een samenspel van burgemeester, groeps- en districtscommandant zijn politiecarrière na 31 jaar dienst abrupt afgebroken zag worden schreef twee foliekantjes vol: *“Uw strijd voor een rechtvaardige zaak zal u geen gewin opleveren. Het zal naar mijn vaste overtuiging uw ondergang worden. De eed die de politiemensen bij de aanvaarding van hun taak afleggen, is door hen persoonlijk goed bedoeld. Als ze die eed naar eer en geweten wensen uit te voeren, zullen ze ongeschikt blijken voor de Nederlandse politie. Ze zullen moeten inzien dat ze wel onderscheid des persoons moeten maken, alle mooie frasen in het eedsformulier ten spijt”*. Deze oud-collega lanceerde ook het idee alle weggezonden politiemensen hun ervaringen eens te laten vertellen. Ook gewone burgers die aanvoelden welk een ongelijke strijd De Jong te leveren had staken hem een hart onder de riem. Een inwoner uit Groesbeek schreef: *“Een broer van mij- destijds in Horst gestationeerd bij hetzelfde korps- is er jaren geleden ook onder door gegaan. Mensen met verstand moeten zich partijdig opstellen, waar oprechtheid en zuiverheid op grote schaal*

aan de kant wordt gedaan”. Een spoorwegman uit Groningen schreef slechts een paar woorden op een kaart: “U heeft machtige vijanden” en “Sterkte en hou vol”. Een briefschrijver uit Den Bosch: “Hopelijk zult u worden gerehabiliteerd en zal Herten u weer met muziek verwelkomen. De weg zal niet gemakkelijk zijn”. En uit Arnhem: “Mijn complimenten voor uw karaktervolle houding”. Een bewoonster uit Den Haag: “Ik hoop dat u het proces wint”. En een weduwe uit Nijmegen schreef in een moeizaam handschrift aan B&W van Herten (zij kende het adres van Opper de Jong niet): “Ondergetekende vraagt beleefd maar dringend: help agent van de Rijkspolitie de heer De Jong”.

Brede steun van de Hertense bevolking.

Toen het duidelijk werd voor de Hertense bevolking dat Opper De Jong door zijn eerlijke en openhartige opstelling bij zijn superieuren in ongenade was geraakt, en hij derhalve als wetshandhaver voor Herten verloren dreigde te raken, kwamen ze in actie. Lijdzaam verzet is veelal het enige pressiemiddel voor de gewone burgers om hun ongenoegen tegenover machtigen te laten blijken. Maar als een sterke persoonlijkheid openlijk in actie komt, durven ook zij de mond open te doen. De Hertenaars vormden hierin geen uitzondering. Zomaar drie illustraties hoe de Hertenaars hun opperwachtmeester steunden:

-Een actiecomité verzamelde handtekeningen van bijna alle huishoudens. De bevolking van Herten reageerde onmiddellijk om De Jong via een actiecomité voor hun dorp te behouden. Een geïnterviewd comitélid in het Vara's Tv-programma 'Achter het Nieuws' (6): “Uit de handtekeningenactie bleek zelfs dat er mensen waren, die getekend hadden, ondanks dat ze ooit een proces-verbaal van hem hadden gehad”. (...) “Het is namelijk een onrechtvaardige zaak, wanneer een politiemann moet verdwijnen wanneer hij zijn plicht doet in een dorp”. (...) “Van de ongeveer 800 gezinnen die Herten telt, hebben wij 700 handtekeningen binnen gekregen”. Ook de geestelijkheid gaf een adhesiebetuiging: “Ik vind De Jong een voortreffelijke, gewetensvolle politieagent, die voor zover ik kan beoordelen, hier in Herten uitstekend zijn werk heeft gedaan. Hij heeft een hoge opvatting van zijn taak en een diep gevoel voor zijn verantwoordelijkheid als politieagent... en voor eerlijkheid en rechtvaardigheid. Hij zal zonder aanzien des persoons verbalen maken”.

-Een muziekfestival zweeg één dag om De Jong te kunnen steunen. Op zaterdag 20 september 1969 kopte een grote advertentie in het Limburgs Dagblad: “Festival '69 Herten”. “Georganiseerd door de Kon. Erk. Fanfare 'St. Cecilia' “. En in kleine letters daaronder: “Van 20-28 september (van zaterdag tot en met zondag) een gevarieerd program in de grote muziektent bij de sporthal te Herten”. Opmerkelijk: in het festivalprogramma was op de woensdag geen enkele activiteit gepland. Een krantenartikel van dezelfde krant 3 dagen eerder kopte: “Feestrumoer in Herten verstomt als opper vecht”. Waarna het antwoord volgde: “Dat feest begint al op zaterdag 20 september. En van die dag tot zondag 28 september is het in Herten al muziek wat de klok slaat. Alleen op woensdag 24 september- de dag waarop opper

Nico de Jong voor het ambtenarengerecht in Roermond voor zijn plaats als postcommandant in Herten zal vechten- verstomt het feestrumoer”.

-Aanmoedigingen tijdens de zitting ambtenarengerecht te Roermond. De Jong vond zijn overplaatsing onterecht en wilde daarover een uitspraak van de onafhankelijke rechter. Ton Jorna in zijn boek (7): *“De dag van de zitting bracht heel wat publiek en pers op de been. Er waren een tiental getuigen opgeroepen. Onder hen een vertegenwoordiger van de commandant korps rijkspolitie in Den Haag, de hoofdofficier van justitie, de districtscommandant, enkele vroegere collega’s, een aantal burgemeesters en ik (Jorna). Zoals afgesproken, als getuige décharge. De enige trouwens. Omdat een grote toeloop van publiek verwacht werd, had men het gebruikelijke zaaltje van de ambtenarenrechter vervuld voor de grote zittingszaal van de arrondissementsrechtbank. Een groot gedeelte van de Hertense bevolking zat in de zaal. Supporting voor Nico de Jong. Ze waren de gierkwestie nog niet vergeten.* Het werd een marathonzitting waarin de (8) *“...aan het licht gekomen kleine intriges tegen de opper, de tegenstrijdigheden in de verklaringen van chefs en collega’s over de geschiktheid van de opper en de voor sommige politiechefs niet vleierende conclusies van een speciale commissie die de affaire De Jong onderzocht...”* ruimschoots aan bod kwamen. Gedurende deze 12 uur (!) durende zitting hielden de Hertense inwoners zich lang in bedwang, maar toen De Jong’s collega Ton Jorna, als laatste getuige aan bod kwam, kregen de opgekropte gevoelens ruimte om zich te ventileren. Jorna zal hierover schrijven (9): *”Enkele toeschouwers op de publieke tribune begonnen (toen hij naar voren trad) zelfs te klappen. De president hamerde af en zei: ‘Stilte!’.* Tijdens de ondervraging door de rechter werden diverse aantijgingen van De Jong’s superieuren feilloos door Jorna ontzenuwd waarop de zaal steeds reageerde. Op een gegeven moment werd Jorna tijdens zijn beantwoording onderbroken door (9): *“...instemmend handgeklap, hetgeen de voorzitter afhamerde met de mededeling dat hij bij een volgende verstoring de publieke tribune zou laten ontruimen”.* Maar de Hertense toehoorders waren niet meer tot bedaren te krijgen. De sfeer was op een gegeven moment zo intens in de zaal, dat er zelfs geanticipeerd werd op Jorna toen hij nog bezig was de rechter te beantwoorden: *“Ik had mijn woorden nog niet uitgesproken of vanuit de zaal volgde een klaterend applaus. De president hamerde weer af, maar zei verder niets”.* De zitting was een pyrrusoverwinning voor De Jong. Maar dat werd pas later duidelijk.

CONFLICT BIJ RIJKSPOLITIE

Marathonzitting overplaatsing van opper De Jong

Van onze verslaggever

ROERMOND, 25 sept. — De gerecht-makende zaak van opperwachmeester N. de Jong (59) uit het midden Limburgse Herten heeft het ambtenarengerecht van Roermond gisteren een marathonzitting van meer dan twaalf uur bezorgd. Aan het einde van de oerhoeren van dertien getuigen resulteerde de vraag of de algemeen inspecteur van de rijks politie al dan niet berecht tot de overplaatsing van de opperwachmeester van Herten naar de opleidings-school in Horn onder gelijktijdige ont-

N. Messchaert, officier van justitie en hoofd van het parket te Roermond, oorkonden de aantijgingen van de verplaatste postcommandant.

Plezier

De president zag zich genoodzaakt om de meer dan eens schaterlachende en applaudiserende Hertenaren op de tribune tot de orde te roepen, met name toen een van de getuigen A. Jorna aan het woord kwam. Volgens hem maakte de districtscommandant

(Bron: Delpher.) *De Tijd: Dagblad voor Nederland*, 25 september 1969.

Feestrumoer in Herten verstomt als opper vecht

ROERMOND, 17 september — Rond het derde bondsconcours van de R.K. Limburgse Bond van Muziekgezelschappen op 28 september a.s. in Herten heeft de fanfare Sint Cecilia van het Maasdorpje een feestweek gedrapeerd. Dat feest begint al op zaterdag 20 september, van die dag tot zondag 23 september is het in Herten al muziek wat de klok slaat. Alleen op woensdag 24 september — de dag waarop opper Nico de Jong voor het ambtenarengerecht in Roermond voor zijn plaats als postcommandant in Herten zal vechten — verstomt het feestrumoer.

(Bron: Delpher.) *Limburgs Dagblad*, 17 september 1969.

Opper De Jong uit Herten hedenavond op de beeldbuis

HERTEN, 29 mei — In de televisie-rubriek „Achter het nieuws” komt donderdag om 20.20 uur via Nederland 1 de opperwachmeester der rijkspolitie Nicolaas de Jong uit Herten aan het woord naar aanleiding van zijn overplaatsing als groepscommandant te Herten naar de rijkspolitie-school in Bascem. Enkele personen uit Herten zullen eveneens hun mening geven inzake deze verplaatsing, onder wie ook een wethouder. De opperwachmeester meent ten onrechte te zijn overgeplaatst en wenst in zijn oude functie te worden teruggebracht onder volledig oerherstel. Hij is van mening dat bij zijn ongevraagde verplaatsing te wijten heeft aan een twaalf processen-verbaal tegenover een inmiddels overleden invloedrijke rentmeester uit Herten.

(Bron: Delpher.) *Limburgs Dagblad*, 29 mei 1969.

Hoe openheid een boemerang kan worden voor degene die een misstand aanklaart.

De vele aandacht die “De zaak De Jong” kreeg had ook een keerzijde. Bij de toepassing van het middel “openheid” worden niet alleen de misstanden in beeld gebracht maar ook de boodschapper. Met als resultaat een woordvoeder voor de actievoerders en een schietschijf voor de kwaadwillende machthebbers. De Jong’s directe collega’s en ook die in den lande begonnen plots ook hetzelfde mechanisme te ervaren. Het dagblad De Tijd sloeg de spijker op

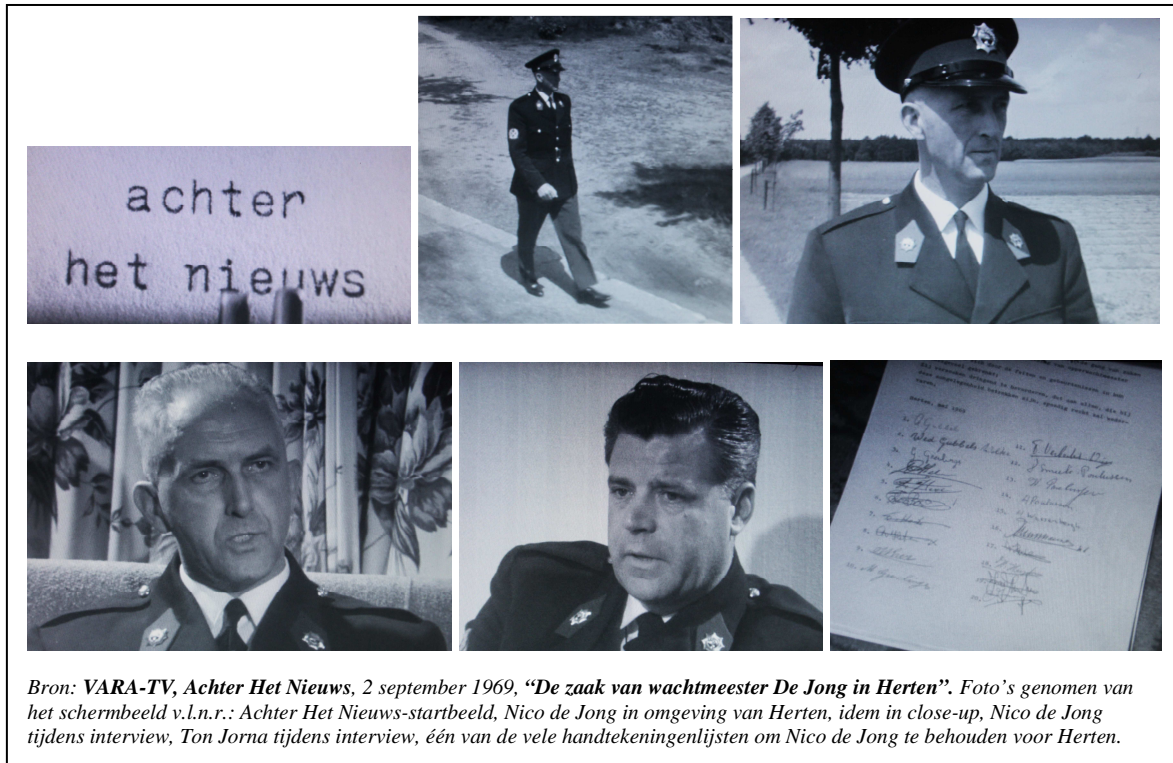
zijn kop (10): *“Voor heel wat slachtoffers fungeert de ontslagen politiemann (De Jong) als ‘ombudsman’. Het aantal collega’s, dat soortgelijke ervaringen als hij bij de politie heeft opgedaan is groter dan menigeeen denkt. Er zijn gevallen bekend van politieagenten, die pastoors en andere autoriteiten wilden bekeuren, de raad kregen om het proces-verbaal niet te laten doorgaan. Zij deden het toch en werden toen verbannen naar bekende strafkolonies als Siebengewald of Alphen aan de Maas. Anderen gingen helaas door de knieën. Zij plegen geen verzet, beducht als ze zijn voor hun baantje”*. De reactie van De Jong’s collega’s is tekenend voor de situatie (11): *“De collega’s uit de buurt lopen niet meer zo gemakkelijk als vroeger bij de opper binnen voor een kop koffie en een praatje. Sommige verheulen niet dat daar onder de huidige omstandigheden moed voor nodig is.” (...)* *“Wel heimelijk laten ze toch wel vaak hun sympathie voor de strijdbare opper uit Herten blijken”*. De Jong’s collega Ton Jorna kon het niet nalaten om in zijn boek hard uit te halen naar deze “wegduikende” collega’s. Hij was tijdens de zitting van het ambtenarengerecht van 24 september 1969, waar 13 getuigen verschenen, de laatste getuige (12): *“Wat me al onmiddellijk opviel was het feit dat geen enkele lagere politiecollega het gewaagd had om als toeschouwer in de zaal aanwezig te zijn. De angsthazen waren veel te bang dat de districtscommandant hen zou zien. En dat kon uitgelegd worden als supporting voor Nico de Jong. En in dit verband was het gezegde: ‘Wie niet met mij is, is tegen mij’ het sprekende voorbeeld van lafheid. Met veel tamtam belijden dat je achter collega de Jong stond en nu het er op aankwam, de staart tussen de benen en wegwezen. Ze waren na mijn neutrale en volkomen objectieve verklaring voor Vara’s Achter het Nieuws, enkele maanden voordien, nog niet vergeten hoe die districtscommandant op mij gereageerd had. En een boze baas levert geen bevordering of voordeel op.”*

De angst had niet alleen De Jong’s collega’s in het defensief gedrukt. Ook personen die in hogere kringen verkeerden voelden de hete adem in hun nek en doken weg. Journalist Leo Derksen van de Panorama had in dit verband een curieus interview. Toen hij het fijne wel eens wilde weten van wie er eigenlijk allemaal aan de Hubertusjacht hadden deelgenomen precies één dag nádat de Opper uit zijn functie was ontheven (De Jong had zijn groepscommandant naar aanleiding van eerdere jachtpartijen erop gewezen dat de jachtpapieren van de organiserende dorpsnotabelen niet in orde waren) antwoordde een advocaat uit de streek (13): *Advocaat: “Dat weet ik niet”. Derksen: “Maar het is voor u eenvoudig om dat te ontdekken”. Hij: “Daar begin ik niet aan”. Derksen: “U snijdt liever niet in uw eigen vlees”. Hij: “Zo is het! Er wordt al teveel gepraat”*.

Opper De Jong stond er alleen voor. Ton Jorna ging daarom aan zijn zijde staan.

De angst regeerde en de verdraaiing van feiten door De Jong’s tegenstanders begon zijn vruchten af te werpen. Nico de Jong kwam alleen te staan. Ton Jorna kon dit niet aan zien en ging letterlijk naast zijn onrechtvaardig behandelde collega staan. In dezelfde Tv-reportage van Achter Het nieuws kwam ook Jorna aan het woord. Jorna constateerde (14): *“...dat het voor de Jong een verloren zaak wordt...mede op grond van het feit dat hij tegen zoveel autoriteiten aan het vechten is op ’t ogenblik”*. Jorna, die tot dan toe een goede verhouding had met zijn superieuren, vond dat hij de moederziel alleen vechtende De Jong moest steunen. Dat hij ook een zware tol zou moeten betalen voor zijn eerlijkheid kon hij toen nog niet bevroeden. Hij deed tijdens dit Tv-interview een opmerkelijke oproep: *“En ik zou mijn hoogste chef op het ogenblik – en dat is de minister van justitie (Polak) – als die naar deze uitzending kijkt, dan zou ik hem als laagste ondergeschikte van hem, zou ik hem deze suggestie willen doen: ‘Excellentie gaat U eens met deze Opperwachtmeester de Jong praten. U bent onlangs gaan praten met studenten (studentenprotest Universiteit Tilburg), die het met een bepaald beleid niet eens waren ... gaat U nu eens met deze Opperwachtmeester een uurtje*

van Uw kostbare tijd opofferen en daarmee praten'". Jorna beseftte goed voor wie hij het opnam, want hij kende Nico de Jong al geruime tijd en had hem in vele situaties meegemaakt. Later zal hij over Opper De Jong in zijn boek schrijven (15): *"Nico was een uitermate eerlijke, intelligente politieman. Zijn vakkennis stak ver boven het gemiddelde van de normale diender uit. Verbaal kon vrijwel niemand tegen hem op. Ook de districtscommandant niet. Bovendien was hij een imposante verschijning die er altijd om door een ringetje te halen uitzag. Toch had Nico iets vreemds. Hij was een uitgesproken non-conformist. Hij deed*

dingen die op zijn minst mal genoemd kunnen worden. Zo bekeurde hij eens een jongen die geen fietsbel op zijn rijwiel had. Prompt gaf hij de knaap na het noteren van diens personalia 5 piek om een nieuwe fietsbel te kopen. Hij maakt daarna wel tegen het joch proces-verbaal op. Op de schietbaan waar hij instructeur was, stelde hij altijd uit eigen budget een aantal prijzen beschikbaar voor de beste schutters. Het moet hem in de loop der jaren een aardige cent gekost hebben". (...) "Angst kwam in zijn woordenboek niet voor en autoriteitenvrees bestond voor hem helemaal niet".

Collega Ton Jorna verwoordde aldus eigenschappen van Opper De Jong, die ook anderen (later) over hem zouden uitten. Samengevat vonden velen wachtmeester Nico de Jong:

- Een eerlijke, consequente wetshandhaver met een humanistische levensinslag: een realistische idealist.
- Een ambtenaar die rechtvaardigheid hoog in het vaandel had staan en die de onverschrokkenheid bezat de vinger op de zere plek te leggen: een klokkenluider.
- Een dappere burger die door zijn inzicht en werkwijze (bewust of onbewust) het machtsmisbruik van enkele notabelen en gezagsdragers, die zich boven de wet waanden, aan de kaak durfde te stellen: een lastige horzel.

Over zichzelf en zijn kijk op de wereld zal De Jong zeggen (16): *"Het sterke punt is nu juist dat je duidelijk bent inzake menselijke waarden als rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid, enz." (...) "Een bevrijding van het denken, zodat de geest kan uitwaaien waarheen hij wil, niet geblokkeerd door doktrines, waarvan ik de voosheid al jaren eerder had doorzien en aan den*

lijve ervaren". (...) "Er werd en wordt misbruik gemaakt van de godsdienst. Het is een middel voor de machthebbers om zich te verrijken en nog machtiger te worden".

Het klinkt onwaarschijnlijk, maar juist omdat de Opper verballen maakte zonder aanzien des persoons, maakte hij geen schijn van kans. Leo Derksen in de Panorama (17): "De Jong struikelde uiteindelijk niet over mestvaalt, jachtwet en een rentmeester, maar over ánderen, die toevallig wél de macht bezaten om een lastige postcommandant uit te rangeren". Waar de mestvaalt en de jachtwet zichtbare vergrijpen waren, die iedere burger kon verifiëren, daar volgden de machtsmisbruikers voor de gewone burger oncontroleerbare en heimelijke wegen. Over zijn getuigenis tijdens de ambtenarenzitting van september 1969 schreef collega Jorna openhartig (18): "Die getuigenis zou me danig opbreken. Als de objectieve superieuren van de districtscommandant, de korpsleiding van de rijkspolitie in Den Haag, niet tot driemaal toe hadden ingegrepen, had dit het einde van mijn politiecarrière betekend".

DE TIJD MAANDAG 20 DECEMBER 1971

„IK BRAAK VAN HUICHELARIJ EN CORRUPTIE OM ONS HEEN”

Opper De Jong komt met memoires

Strijder tegen onrecht verlaat politie

Van onze verslaggever
COR BERTRAND

ROERMOND, 20 dec. - De veelbesproken en beschreven opperwachtmeester van de rijkspolitie uit het Limburgse Herten Nico de Jong (52) heeft zijn uniformjas aan de kapstok gehangen. Na 38 jaar trouwe dienst bij het wapen van de Koninklijke Marechaussee en bij het korps Rijkspolitie heeft hij er schoen genoeg van. „Voor het huidige systeem kan ik niet de minste achtung meer opbrengen. Drie jaar heb ik geduldig gewacht op rechtsherstel omdat ik niet kon geloven dat de ware schuldigen ongestraft zouden blijven. Ik heb me helaas vergist. Ook Nederland is geen rechtstaat.”

OPPER DE JONG
...Nederland geen rechtstaat...

politiedienst was geen kwalbare kaart. Wel schijnspelen. Daarom werd ik ontslagen van mijn functie als postcommandant en werd ik op dood spoor gezet. Mijn benoeming tot ontfunctiearis bij de politie-opdelingshoofddienst was je eerste camouflage. Mijn werk bestond uit het opknappen van kluisjes.

Meineed

Tegen zijn ontslag als postcommandant torende De Tijd herop aan bij het ambtenarenrecht. Hij werd in het ongelijk geoordeeld, maar betaalde daarin niet, temeer niet, omdat een van de getuigen, volgens hem een meinsood had geploegd. „Ik heb heren en arde troeten bewegen om deze meinsoodzaak aan het oordeel van de rechtbank te kunnen voorleggen. Diverse pogingen leden schipbreuk, omdat de officier van justitie geen vervolging wilde instellen. Uiteindelijk kwamen het er toch van en werd de betrokken getuige veroordeeld”. Nico de Jong zegt ervan overtuigd te zijn dat deze officier veel sneller berecht zou zijn, wanneer de betrokken een gewone man was geweest en geen burgemeester.

„Vroeger heb ik het maar al te vaak meegemaakt, dat we van een superieure de werke kregen bepaald. Ik den te ontsien. Bij een verkeerscontrole moesten vooraf tal van plaatselijke verkeerslichten worden gewaarschuwd, plus alle eilanden. Voor mij reden en mijn vrouw te vragen een verkeersoverdring te begaan, waartegen ik een optreden. Zij kreeg een bekeuring als ieder ander. Mijn chef maakte er niets van en wilde het proces-..."

„Voor heel wat slachtoffers fungeert de ontslagen politiemans als „ombudsman”. „Het aantal ongelukken, dat mogelijk is ontstaan als hij bij de politie heeft opgedaan is groter dan menigen denkt. Er zijn mij gevallen bekend van politiegemeinen, die postuurs en andere ambtelingen wilden bekeuren en de raad hielden om het proces-verbaal niet te laten doorgaan. Zij deden het toch en werden toen verbaast naar bekende strafkolonies als Scheveningen of Alphen aan de Rijn. Anderen gaan helaas door de landin. Zij plegen geen verzet, beducht als ze zijn voor hun huusje.” De niet-inferde vrucht, maar de mening van De Jong, een grote zaak, evenals de apit-... „Zij deden het kwade niet. Gelukkig maar, want wie het kwade doet is medeschuldig. Voor die dapperen gaan uiteindelijk de raten op de vlucht.”

(Bron: website "Delpher" van de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag.)

Opper dient zijn ontslag in.

Recht kreeg Opper De Jong niet. Omdat hij steeds aan het kortste eind trok diende hij uiteindelijk in 1971, na 30 jaar trouwe dienst bij de Koninklijke Marechaussee, zijn ontslag in. Minister van Agt verleende hem op 1 februari 1972 eervol ontslag. Het landelijk dagblad De Tijd van 20 december 1971: "Moe van het wachten besloot Nico de Jong ontslag aan te vragen, hetgeen hem eervol is verleend met de toezegging, dat op een verzoek om in het bezit van een wachtgeld gesteld te worden gunstig zal worden beschikt". De journalist van de Tijd was benieuwd naar de Jong's toekomstplannen: "De veelbesproken en beschreven opperwachtmeester van de rijkspolitie uit het Limburgse Herten Nico de Jong (52) heeft zijn uniformjas aan de kapstok gehangen". (...) "Wie zou menen dat deze onvermoeide vechter tegen werkelijk en vermeend onrecht met het afleggen van zijn uniform ook de strijdbijl zou hebben begraven, heeft het mis". (...) "Als vrije burger zegt hij zich door niets en niemand meer geremd te voelen om zijn wederwaardigheden in boekvorm vast te leggen". In het artikel komt ook Nico de Jong zelf aan het woord: "Voor het huidige systeem kan ik niet de minste

achting meer opbrengen. Drie jaar heb ik geduldig gewacht op rechtsherstel omdat ik niet kon geloven dat de ware schuldigen ongestraft zouden blijven. Ik heb me helaas vergist. Ook Nederland is geen rechtsstaat”.(...)“Mijn stelregel was: als ik een arme drommel moet pakken wens ik geen rijke te ontzien”.(...)*“Wanneer ik wist dat een verbaal een aanslag op het gezinsbudget inhield volstond ik met een waarschuwing, mits de man of vrouw in kwestie niet volhardde in de boosheid. Ik mocht kinderen niet het beleg van hun boterham stelen”.***

Krantenlezers kiezen in 1971 Opper de Jong in de lijst van “De mensen van het jaar”.

Nico de Jong moet zich hierna, door het vele onbegrip, de teleurstellingen voor het ambtenarengerecht en de diverse rechtszaken, in de steek gelaten gevoeld hebben. Zeker door zijn eigen werkgever. Doch zijn strijd was, gelukkig voor hem, niet onopgemerkt gebleven. Zo verscheen er op de laatste dag van 1971 in het dagblad De Tijd een ‘special’ getiteld: “De mensen van het jaar”. Hierin verkozen de lezers van De Tijd de man en vrouw die in 1971 voor hen het meest bepalend waren geweest op hun terrein. In deze lijst over meerdere pagina’s stonden namen van wereldleiders, politici, wetenschappers en kunstenaars. En daartussen stond ook de naam van Nico de Jong. Bij hem stond geschreven (19): “**OPPER NICO DE JONG: Omdat hij als een van de weinigen in het justitie-apparaat rechtvaardig en onkreukbaar was**”.

Opper de Jong op de lijst: “De mensen van het jaar”. (Bron: Delpher.) De Tijd : Dagblad voor Nederland 31-12-1971.

Een langdurig gevecht om rehabilitatie.

Opper de Jong was een volhardend mens, opgeven was voor hem geen optie. Zo bleef hij tot één jaar voor zijn pensioen nog doorgaan om de onrechtmatigheid van zijn ontslag aan te vechten. Het Limburgs Dagblad schreef (20): “*De heer De Jong heeft ‘als goed politieman met de wetboek in de hand’ de strijd voor rehabilitatie nimmer gestaakt. De rechtsgang werd van lieverlee slepend en uiterst gecompliceerd*”.(...)*“Hij werd tien jaar geleden eervol ontslagen en zou volgend jaar met functioneel leeftijdsontslag de dienst hebben verlaten als zijn verweren, beroep en klaagschriften succes hadden gehad”.* Gelukkig waren er journalisten en politici die “De zaak De Jong” niet zomaar lieten rusten. Enige Kamerleden die vermoedden dat Opper De Jong een serieus integriteitprobleem bij de politie aan de orde gesteld had, brachten zijn zaak in bij de Vaste Kamercommissie voor Justitie in de Tweede Kamer. De commissie drong er bij de toenmalige Minister van Justitie Dries Van Agt (de opvolger van Polak) op aan om een officieel onderzoek naar de gang van zaken in te stellen. Opper De Jong had een verweerschrift van niet minder dan 918 bladzijden ingediend. Hierin bracht hij minutieus en door feiten onderbouwd vele gebeurtenissen naar voren, die zijn zaak steunden. Op aanraden van zijn juridische adviseurs besloot de Minister van Justitie geen nader onderzoek meer te laten doen. Minister Van Agt vond dat de verificatie van al de

aangevoerde feiten en gebeurtenissen een te groot beroep zou doen op de schaarse tijd van zijn ambtenaren. Nico de Jong's reactie hierop was (21): "*Minister Van Agt houdt met dit besluit de deksel op de doofpot*".

Persoonlijke typering van Opper de Jong door twee journalisten.

Nico de Jong moet een boeiende en intrigerende man geweest zijn. Zo waren er velen die hem omarmden, maar ook velen die hem verguisden. Hoe dan ook: Opper De Jong liet niemand onverschillig. Daarom is het ook zo moeilijk om Opper De Jong in een hokje te stoppen. Want welke typering men De Jong ook wil geven (idealist, lastige horzel of klokkenluider) deze zullen sterk afhangen van de maatschappijvisie die de beoordelaar aanhangt en de keuzes die deze maakt ten furore van het algemeen of het eigen belang. Twee onpartijdige journalisten gaven reeds een opmerkelijke kijk in het fenomeen Nico de Jong:

*Leo Derksen: (22) "*In zijn keurig sluitend opperkleed van ordehandhavers lijkt hij een voorbeeld voor alle leerlingen van de Rijkspolitieschool in Horn waar hij sinds zijn overplaatsing een niet helemaal duidelijk geworden functie bekleedt. Bovendien spreekt hij een heldere taal, die niet is mis te verstaan en die voornamelijk gebaseerd is op wetboek en politieverordeningen*". (...) "Hij wijst er verder op dat zijn wetkennis die van sommige van zijn superieuren overtreft – een mededeling die weleens correct kan zijn, want opper de Jong beschikt over een computerachtig geheugen, gezien de feiten, data en wetsartikelen, die hij op effen toon rondstrooit".

*Jules Zollner: (23)

- "*Nico De Jong was een rechtvaardig mens. Hij had het bij het rechte end. Het was zijn tijd niet. Hij was zijn tijd ver vooruit. Dat veroorzaakte hem veel tegenstand. Hij was er niet in het minst door geslagen of geremd.*"

- "*Nico De Jong was een prachtig karakteristiek stijlvol en martiaal figuur. Hij had een ijzeren zelfdiscipline en een stalen dagindeling, keiharde orde in de flexibele en dynamische loop der dingen. Zowel sprekend, als schrijvend maakte hij nooit één fout.*"

- "*Hij ging aan de tafel zitten in zijn woonkamer, zo strak en mager als een plank, stijf rechtop en starend naar het Perzisch tafelkleed voor hem. Van dat moment gaf hij op iedere vraag of kwestie uitgebreid antwoord. Onbeweeglijk. Met zachte, vriendelijke en melodieuze stem die nooit hol klonk of onpersoonlijk, maar altijd sterk meelevend met het volk*".

- "*Het grote goed van Nico De Jong was, dat hij respect toonde, en gaf, voor iedereen die hem niet misbruikte. Hij was geen cynisch of verbitterd mens. Hij wist, dat hij het beter wist maar hij gebruikte zijn geestelijke overmacht nooit op een voor anderen schadelijke manier. Het was een rechtvaardig mens, en die zijn er vrijwel niet*".

- "*Het is jammer dat hij aan alle kanten en door iedereen miskend werd. Het liet hem volkomen onberoerd. Maar hij vierde nooit een overwinning. Door een keiharde opstelling tegenover het dagelijks bestuur, de bestuursrechter en de Raad van State, heeft hij veel goeds voor de gemeente, de gemeenschap en de staatsinrichting (wetgevende macht) gedaan*".

- "*Ik roep wel eens uit: 'Waren er nu nog maar mensen als Nico De Jong'*".

Mijn wens: hopelijk komt er een uitgebreide studie naar de strijd en de betekenis van Opper de Jong aangaande integriteitvraagstukken en klokkenluiders bij de politie.

Nico de Jong heeft helaas niet de tijd gehad om zijn memoires te schrijven. Zijn uiterst gedetailleerde en goed gedocumenteerde dossierstukken (24) "*Het dossier de Jong is gezwellen tot 1300 dichtgedrukte pagina's*" vulden op het laatst een flinke boekenplank. Ik heb mij vanwege de uitgebreidheid van de Dreumelse familie de Jong(h), helaas niet uitputtend met de persoon van Nico de Jong bezig kunnen houden. Aan de politieke periode, waarin De Jong zich na zijn politieperiode heel duidelijk manifesteerde, ben ik zelfs niet eens toegekomen. Ik ben erg benieuwd hoe de voor- en tegenstanders van toen tegen Opper De

Jong aankeken. Waarom was hij voor de één een held en voor de ander een lastige luis in de pels. Waarom zag de een hem als een vechter tegen onbegrip en onrecht en een ander hem als een bedreiger van het gevestigde systeem? En waarom werd hij zowel geadoreerd als verguisd? Ik hoop dat er geïnteresseerden zullen opstaan die het leven van Nico de Jong en zijn strijd voor een eerlijke wetshandhaving en een sociale samenleving willen bestuderen en beschrijven. Welke veranderingen heeft hij (mede) in werking gesteld? Maar vooral welke betekenis heeft hij gehad als klokkenluider in de discussie over integriteitvraagstukken bij politie en justitie. Een vraagstuk dat helaas nog steeds zeer actueel is. Nico de Jong heeft veel van zijn leven gegeven. Hij verdient het dan ook dat wij kennis blijven nemen van zijn opmerkelijke leven en strijd. Ik hoop dat dit beknopte werkstuk als opmaat kan dienen voor een uitgebreide studie. De eerste stappen voor een postuum eerbetoon zijn met dit werkstuk reeds gezet.

Onderzoek, teksten en uitvoering

WILLEM HOL (*achter-achterneef van Opperwachtmeester Nico de Jong*)
's-Hertogenbosch, februari 2015 en mei 2016.

Bronnen.

Foto titelblad. De foto op het titelblad is afkomstig uit een editie van het Weekblad Panorama (1969). En wel uit het artikel “*De Opper legt het loodje*” van journalist Leo Derksen en fotograaf Theo van Houts. Zie ook bij de bronverwijzingen (13), (17) en (22).

(1). Ik heb reeds eerder middels een sobere persoons- en levensbeschrijving aandacht besteed aan Opperwachtmeester Nico de Jong. Tijdens de afronding van een uitvoerig voorouderbeschrijving van de eeuwenoude Dreumelse familie De Jong(h) werd ik geattendeerd op het bestaan van Opper De Jong. Het uiteindelijke werkstuk is onder de titel “*De Dreumelse tak van de familie De Jong(h) De Jong(h). Een eerste globale verkenning van mijn voorouders aan moeders kant.*” in de zomer van 2013 verschenen op de website www.Tremele.nl van de Historische Werkgroep te Dreumel.

De beheerders van de Roermondse website www.historieroermond.nl toonden in 2014 interesse in deze beknopte “Tremele-beschrijving” over Nico de Jong, omdat hij als opperwachtmeester en later als gemeenteraadslid nauw betrokken was geweest bij de Hertense en Roermondse samenleving. Voor de Roermondse website heb ik het “Tremele-verhaal” van Nico de Jong uitgebreider herschreven. Ook hierbij heb ik, naast gesprekken met De Jong’s collega’s uit zijn politiedistrict, de plaatselijke politiek en oud-plaatsgenoten, veelvuldig gebruik gemaakt van openbare digitale journalistieke bronnen. De website www.delpher.nl (ontsproten uit de Koninklijke Bibliotheek) speelde hierbij een grote rol. Begin 2015 verscheen het werkstuk bij HistorieRoermond.

Medio 2016 heb ik het werkstuk “opgepimpt” door het een titelblad te geven. Verder zijn de *stills* van het “Achter het Nieuws”-programma in een hernieuwd fotoblok geplaatst en zijn ter verlichting enige afbeeldingen van krantenkoppen toegevoegd. Ook zijn er kleine tekstverbeteringen aangebracht.

(2) De Tijd: Dagblad voor Nederland, 20 december 1971, “*Opper komt met memoires*”.

(3) ‘De Katholieke Politieambtenaar’, jaargang 47, nr.2, 22-01-1963, de R.K. Politiebond ‘St.Michael’, “*Bedriegt de gierigheid de wijsheid?*”, blz. 24-28.

(4) De Telegraaf, 29 april 1969, “*Rentmeester deed mij de das om*”.

(5) Limburgs Dagblad, 24 juni 1969, “*Velen steken opper De Jong een hart onder de politieriem*”.

(6) Archief “Beeld-en-Geluid”, DVD, Achter Het Nieuws, VARA-TV, 2 sept. 1969, “*De zaak van wachtmeester De Jong in Herten*”. (De gesproken tekst van deze uitzending is door mij integraal uitgetypt.)

(7) “*Camouflagepak, politiepet en narrenkap*”, Ton Jorna, Roermond, maart 2002, blz. 193. **Ton Jorna** (4 dec.1927 Kerkrade- 2 aug. 2006 Spanje), wachtmeester bij de verkeersgroep der Rijkspolitie, motoragent, kampioen buutte-reedner, oud-Indiëstrijder, bestuurslid en ceremoniemeester van het Nationaal Indië-monument Roermond,

(8) Leeuwarder Courant: hoofdblad van Friesland, 25 september 1969, “*Hertense rijkspolitieprotesteerde tegen zijn overplaatsing*”.

(9) “*Camouflagepak, politiepet en narrenkap*”, Ton Jorna, Roermond, maart 2002, blz. 194.

(10) De Tijd: Dagblad voor Nederland, 20 december 1971, “*Opper komt met memoires*”.

(11) Limburgs Dagblad, 24 juni 1969, “*Velen steken opper De Jong een hart onder de politieriem*”.

(12) “*Camouflagepak, politiepet en narrenkap*”, Ton Jorna, Roermond, maart 2002, blz. 188

(13) Weekblad “Panorama”, Leo Derksen, 1969, nr.23 blz. 48-51, “*De Opper legt het loodje*”.

Leo Derksen, 22 jaar journalist Panorama, 14 jaar column ‘Op Zicht’ in de Telegraaf, schreef 16 televisiespelen voor de Tros en Avro. Overleden in 2002. Over hem schreven collega’s: “*Zijn trouwe lezers kenden hem niet alleen als een messcherpe hekelaar van de waan van de dag, maar ook als iemand die begaan was met degenen die het loodje dreigde te leggen in de malle molen van de bureaucratie. Voor deze mensen kwam hij op, voor hen zette hij de machthebbers in hun hemd*”.

(14) Archief “Beeld-en-geluid”, DVD, Achter Het Nieuws, VARA-TV, 2 sept. 1969, “*De zaak van wachtmeester De Jong in Herten*”. (De gesproken tekst is door mij uitgetypt.)

(15) “*Camouflagepak, politiepet en narrenkap*”, Ton Jorna, Roermond, maart 2002, blz. 188.

(16) “Humanist. Maandelijkse uitgave van het Humanistisch Verbond”, december/januari 1982/1983, “*Nico de Jong: een goddeloze in een rooms dorp*”, blz. 4-6.

(17) Leo Derksen, Panorama, 1969, nr.23 blz. 48-51, “*De Opper legt het loodje*”.

(18) “*Camouflagepak, politiepet en narrenkap*”, Ton Jorna, Roermond, maart 2002, blz. 196.

(19) De Tijd: Dagblad voor Nederland, 21 december 1971, “*De Mensen van het Jaar*”.

(20) Limburgs Dagblad, 23 augustus 1978, “*Ex-opper de Jong weer in de clinch*”.

(21) Het Vrije Volk: democratisch-socialistisch dagblad, 16 september 1979, “*Geen nader onderzoek opper De Jong*”.

(22) Leo Derksen, Panorama, 1969, nr.23 blz. 48, “*De Opper legt het loodje*”.

(23) E-mailcontact met Jules Zollner, voorjaar 2013.

Jules Zollner. Werkte als politie-, justitie- en gemeenteraadsverslaggever bij het Nieuwsblad van het Zuiden, Emmer Courant en Limburgs Dagblad, was gemeentevoorlichter in Swalmen, studeerde rechten en economie in Rotterdam, bekleedde vele bestuursfuncties in de grafische sector en uitgeverij-organisaties. Hij interviewde Opper de Jong ook thuis in Herten.

(24) Limburgs Dagblad, 23 augustus 1978, “*Ex-opper de Jong weer in de clinch*”.